

❖ U ovom broju predstaviti ćemo Vam slijedeće skladatelje i glazbenike:

- ✓ *Hector Berlioz*
- ✓ *Blagoje Bersa*
- ✓ *Fran Lhotka*
- ✓ *Ozzy Osbourne*
- ✓ *Taylor Swift*

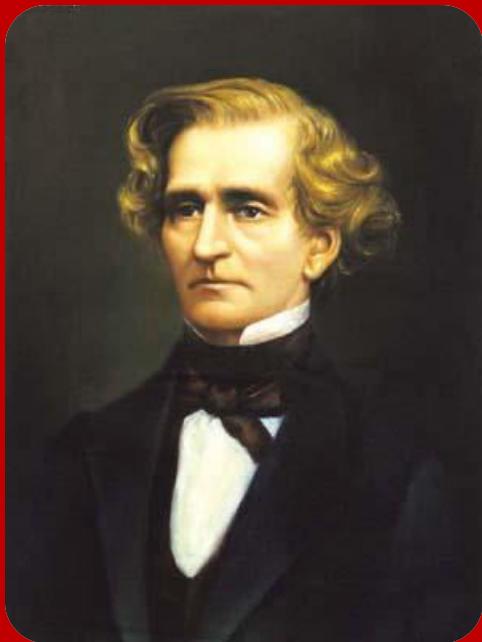
❖ *Glazbena premijera:*

- ✓ *Ludwig van Beethoven: V. Simfonija*

❖ *Zanimljivost mjeseca prosinca:*

- ✓ *Prvi ljudski glas emitiran iz svemira*

Hector Berlioz

(11. prosinca 1803., La Côte-Saint-André - 8. ožujka 1869., Pariz)

Berlioz je bio francuski skladatelj iz razdoblja romantizma, najpoznatiji kao autor Fantastične simfonije i Velikog requiema.

Utjecao je na razvoj modernog orkestra koji je u njegovim djelima dosezao impresivnu brojku od 1 000 svirača!

Kritički se odnosio prema svojim kolegama skladateljima (posebno prema Richardu Wagneru, Nikolaju Rimskom-Korsakovu, Franzu Lisztu, Richardu Straussu, Gustavu Mahleru, i dr.) te je tako direktno utjecao na daljnji razvoj romantizma.

Odnos s Richardom Wagnerom je bio vrlo napet. Izgledalo je da su poštovali i javno i u pismima su kritizirali druge skladatelje poput Franza Liszta i Roberta Schumanna. Dok se Liszt diplomatski ponašao jer mu je Berlioz bio prijatelj, Schumann je u novinama *Neuen Zeitschrift für Musik* objavio jedan tekst, u kojem naziva Berlioza "beskrajno dosadnim". Također se izrazio negativno prema Fantastičnoj simfoniji za koju je rekao "Forma djela uopće nije lijepa".

Bio je jedan od prvih dirigenta koji je koristio metronom kao pomagalo tijekom probe.

Fantastična simfonija

- Jedno je od najpoznatijih djela ranog romantizma koje je svoju praizvedbu doživjelo u prosincu 1830.
- Izvodi ju 90 svirača, što ju čini prvom simfonijom u povijesti napisanom za tako veliki orkestar.
- Pripada programnoj glazbi i Berlioz je sam napisao priču o glazbeniku i njegovojo ljubavi, tj. program koji je prethodio pojedinom stavku.
- Berlioz je prvi skladatelj u povijesti koji je kroz cijelo djelo provlačio jednu te istu glazbenu temu - *idée fixe*.
- Franz Liszt preuzima koncept *idée fixe* u svojim simfonijskim poemama. Najpoznatije preuzimanje tog koncepta izraženo je u operama Richarda Wagnera, u kojima se naziva lajtmotiv (*leitmotif*)

✓ Zapis Fantastične simfonije:

Blagoje Bersa

(21. prosinca 1873., Dubrovnik
- 1. siječnja 1934., Zagreb)

Najznačajniji je predstavnik hrvatske glazbene moderne.

Njegova glazba bliska je Richardu Wagneru, Richardu Straussu i Gustavu Mahleru.

Postavio je temelje modernom hrvatskom orkestralnom stilu, uveo u operu realističku tematiku, skladao prva impresionistički obojena djela i odgojio niz istaknutih skladatelja.

U Zadru je završio osnovnu i dio srednje škole koju je nastavio u Beču, Trstu i ponovno u Zadru.

Od 1893. g. bio je učenik Glazbene škole Narodnoga zemaljskog glazbenog zavoda u Zagrebu gdje mu je tri sljedeće godine učitelj bio Ivan pl. Zajc.

Na kraju školovanja počeo je rad na operi Jelka prema libretu brata Josipa. Dovršio ju je tek 5 godina kasnije, ali ona do danas nije scenski izvedena.

Od 1896. do 1899. bio je student bečkoga Konzervatorija, nakon kojeg odlazi u Sarajevo, na poziv pjevačkog društva Trebević. Sljedeća postaja bio je Split i kratko vođenje pjevačkog društva Zvonimir. Godine 1903. preselio se u Beč u kojem je ostao punih šesnaest godina.

Glazbenu turneju u Njemačkoj, Češkoj i Švicarskoj odradio je s poznatom recitatoricom Paulom Wirth koja je izvodila melomonodrame, a Bersa ju je

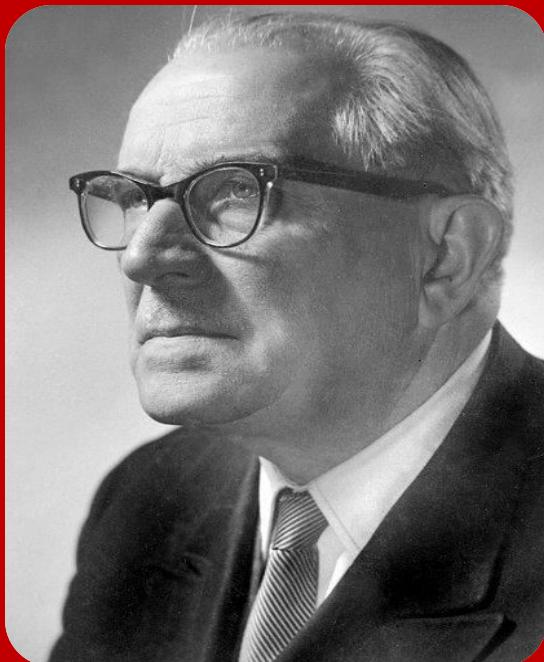
pratio na glasoviru ili je ravnao manjim ansamblom. Za nju je skladao i dvije monodrame *Salome* i *Frou Frou*.

U Beču su nastale opere *Oganj* i *Postolar od Delfta*, brojne solo pjesme (*Oj sanci vi šareni sanci, Ja te ljubim i Robinjica*) te najpoznatija *Seh duš dan na tekst* Vladimira Nazora, glasovirske skladbe *Fantasia breve, Scherzo i L'heure de rêveries* koje su poslije postale stavci popularne suite *Po načinu starih Airs de ballet*.

Također, dovršio je i prvu verziju partiture *Sunčanih polja*, dio zamišljenog ciklusa *Moja domovina*, od kojeg je ostao Simfonijski diptih, uz *Sunčana polja* i *Sablasti* koje je skladao po povratku u Zagreb. No, Zagreb ga nije primio nimalo ljubazno, nije lako pronašao ni stan, ni posao... Sve to uzrokovalo je tešku upalu žući, od čega je na kraju i umro.

Najznačajnija Bersina opera *Oganj* (1911.), izvela se u godini praizvedbe 10 puta u Zagrebu.

Fran Lhotka

(25. prosinca 1883., Mlada Vožice, Češka) - 26. siječnja 1962., Zagreb)

Fran Lhotka bio je hrvatski skladatelj i dirigent češkog porijekla.

U Zagreb dolazi 1909. te postaje korepetitor i prvi kornist opere, a zatim i nastavnik glazbene škole Hrvatskog glazbenog zavoda. Kao nastavnik harmonije učio je gotovo sve hrvatske suvremene skladatelje.

Skladao je djela po formi, jednostavna i pregledna, ritmički bogata i puna velikih zvučnih kontrasta. Melodika je bila bogata hrvatskim folklorom.

Skladao je orkestralna, komorna i klavirska djela te zborove i pjesme. Njegova scenska djela su opera *Minka i more*, baleti *Đavo u selu* i *Balada o jednoj srednjovjekovnoj ljubavi*.

Po Franu Lhotki nazvana je glazbena škola u Sisku.

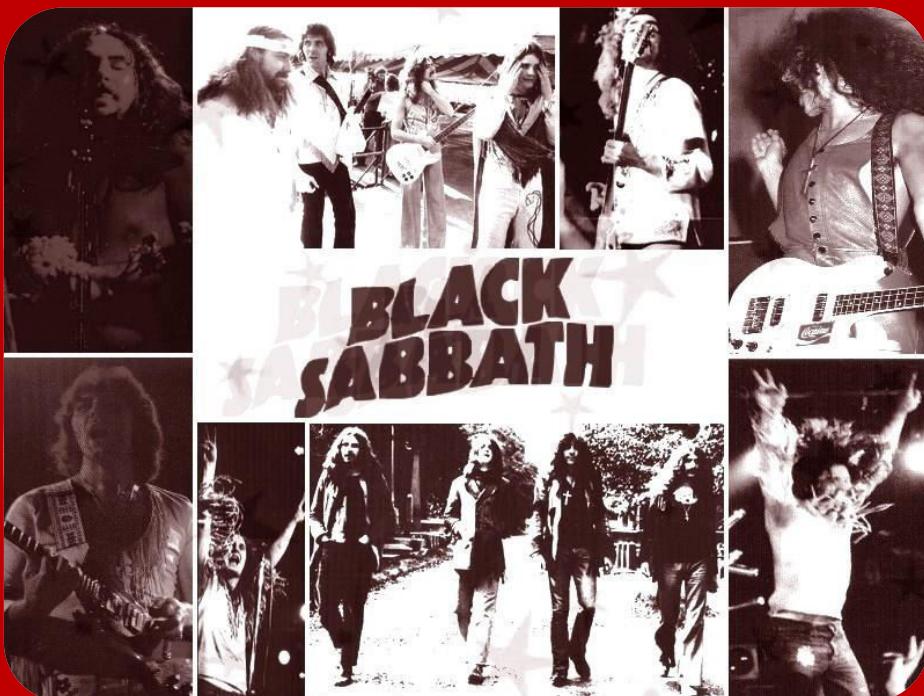

Ozzy Osbourne
(3. 12. 1948.)

Engleski je pjevač kojeg obožavatelji nazivaju *Godfather of Heavy Metal*.

četri desetljeća. Bio je pjevač pionirske heavy metal grupe Black Sabbath i dobitnik multi-platinum nagrade kroz solo karijeru.

Od 2002. do 2005. se prikazivao njegov reality show *The Osbournes*. Nadimak mu je i *Princ tame* (engl. *Prince of Darkness*).

Taylor Swift
(13. 12. 1989.)

Američka je country-pop kantautorica i glumica. *The New York Times* opisao ju je kao jednu od najboljih pop skladatelja.

Godine 2006. izdala je svoj debitanski singl *Tim McGraw*, nakon kojeg je objavila svoj prvi studijski album *Taylor Swift*.

Časopis *Billboard* proglašio ju je 2009. g. izvođačem godine.

Njen drugi album *Fearless* je dobio Grammya za najbolji album u 2010. godini.

Godine 2010. objavila je svoj treći studijski album *Speak Now*, s kojeg su bile napoznatije pjesme: *Mine*, *Back to December*, *Mean*, *The Story of Us*, *Sparks Fly* i *Ours*.

Turneja *Speak Now World Tour* je postala jedna od najuspješnijih koncertnih turneja ikad.

❖ Glazbena premijera!

Ludwig van Beethoven: praizvedba V. Simfonije

V. simfonija u c-molu op.67, često se naziva i Simfonija sudsine, jer je nastala u teškom razdoblju Beethovenova života.

Jedna je od najpoznatijih njegovih simfonija i svakako jedno od najpopularnijih djela klasične glazbe.

Sastoji se od četiri stavka: nakon prvoga koje je u sonatnom obliku slijede andante, brzi scherzo koji se bez prekida (attacca) nastavlja u posljednji stavak.

Praizvedena je u bečkom kazalištu Theater an der Wien, zajedno sa VI. simfonijom (Pastoralna) i četvrtim koncertom za glasovir.

Nedugo zatim osvojila je ogroman ugled, a muzikolog E. T. A. Hoffmann nazao ju je "najvažnijim djelom toga vremena".

✓ VRIJEME NASTAJANJA
SIMFONIJE

Prve skice dolaze iz godine 1800. g., ali direktnе skice se nalaze u Beethovenovoj knjizi za skice, koje su nastale od u veljači i ožujku 1804. g. Završavao ju je u vremenu od travnja 1807. do proljeća 1808. godine.

❖ *Zanimljivost mjeseca prosinca!*

Prvi ljudski glas emitiran iz svemira pripadao je Dwightu D. Eisenhoweru

- ✓ *Pedesetih godina 20.-tog stoljeća vodila se napeta utrka između SSSR-a i SAD-a u osvajanju svemira. Rusi su do tada vodili jer su prvi uspjeli lansirati satelit u Zemljinu orbitu (poznati Sputnik 1957. g.).*
- ✓ *18. prosinca 1958. g. amerikanci su lansirali u svemir prvi američki telekomunikacijski satelit koji je imao mogućnost odašiljanja prethodno snimljene glasovne poruke.*
- ✓ *Projekt se zvao SCORE (Signal Communications by Orbiting Relay Equipment).*

- ✓ Poruka američkog predsjednika Dwighta D. Eisenhowera snimljena je na kazetu i poslana na satelit.
- ✓ Satelit je imao dva kazetofona, što je bila sreća jer je jedan od njih tijekom misije otkazao.
- ✓ Kazetofon je puštao poruku, a radijski odašiljač na satelitu emitirao ju je iz svemira prema Zemlji.
- ✓ Glasovna poruka predsjednika Eisenhowera glasila je: "This is the President of the United States speaking. Through the marvels of scientific advance, my voice is coming to you via a satellite circling in outer space. My message is a simple one: Through this unique means I convey to you and all mankind, America's wish for peace on Earth and goodwill toward men everywhere."
- ✓ Prijevod: „Govori vam predsjednik Sjedinjenih Država. Putem čuda znanstvenog napretka moj glas dolazi do vas preko satelita koji kruži u svemiru. Moja je poruka jednostavna: Na ovaj jedinstveni način šaljem vama i cijelom čovječanstvu američku želju za mirom na Zemlji i dobru volju prema ljudima posvuda.“

❖ UREDNIŠTVO GLAZBENE RIZNICE VAM ŽELI SVE
NAJBOLJE POVODOM BOŽIĆNIH I NOVOGODIŠNJIH
BLAGDANA!

